

FY2014 Young core leaders of civil society groups development Program

Rikke Jensen, leder for Aktivitetscentret Midtpunktet, Plejecentret Sølund, tidligere demenskoordinator i Tårnby Kommune, medlem af DKDK's bestyrelse

I februar havde jeg fornøjelsen af at repræsentere DKDK i en delegation til Japan via Socialstyrelsen. I delegationen var tre målgrupper repræsenterede; unge, mennesker med handicaps og ældre. Vi var i alt 11 deltagere fra både kommunale og private organisationer af sted i 14 dage. I denne kontekst repræsenterede DKDK en faglig non profit organisation. (NPO). Min opgave var at udbrede budskabet omkring demenskoordinatorernes funktion, og hvordan dette kunne bidrage til demensarbejdet i Japan. I udvekslingsprogrammet var også deltagere fra både Tyskland og Storbritannien.

Udvekslingen er en del af et japansk uddannelsesprogram, som har eksisteret i flere år. Målet med programmet er at uddanne og udvikle Japans unge ledere indenfor de ovennævnte områder. Kriterierne for at deltage er derfor, at man skal være leder – eller i en relevant funktion/organisation, og under 40 år. Tanken med udvekslingsprogrammet er, at man ved at udveksle ideer og løsninger fra forskellige lande kan inspirere til nye løsninger i de forskellige lande. Særligt indenfor ældreområdet er Japan ekstremt udfordrede, idet 30% af befolkningen indenfor få år vil være over 65 år. Det betyder også, at forekomsten af demens er meget høj, og dette skaber store udfordringer for et land, hvor kulturen bevæger sig fra den familiære og

medmenneskelige omsorg til mere kommunalt eller privat organiseret hjælp.

Jeg må indrømme, at kulturen i Japan var noget af et chok for os. Før det første har jeg aldrig prøvet at gå i spadseredragt i 14 dage - det i sig selv var lidt af en oplevelse. Derudover var der et hav

af etiketteregler, ceremonier, gave-givninger, bukkekulturer, som man var nødt til effektivt at lære ret hurtigt. Efter hvert besøg eller oplæg gav man gaver og holdt høflige takketaler. Man kom hurtigt ind i rytmen, og der var ikke tid til at være genert eller mangle ord. Al kommunikation gik enten via tolke eller gennem øresnegle med simultantolke. Den japanske kultur er meget anderledes end den danske. Her sættes der en ære i at være en del af mængden (heraf spadseredragterne) – det er ikke velanset at skille sig ud. Jo mere høflig og dygtig man er, jo bedre, men man skal samtidig være en holdspiller, hjælpsom og venlig. I arbejdsmedfør er der ikke plads til private følelser eller egoistiske handlinger.

Man kan undre sig over, hvordan Japan indtil nu har klaret denne ældrebyrde, i forhold til at deres kommunale og nationale sikkerhedsnet er meget underudviklet. I stedet er den professionelle pleje og omsorg bygget om af private organisationer – såkaldte "Non profit organisations" (NPO). Deres visioner og idéer på demensområdet er på mange måder meget mere ambitiøse end den danske model, men problemet er, at der ikke er ensartede standarder for den pleje og omsorg, som bliver leveret af organisationerne. Deres model fungerer derfor ikke ordentligt i praksis, og kvaliteten er derfor meget dårlig på trods af de gode intentioner. En del af omsorgen bliver fortsat udført af familie og naboer, og en stor del af udfordringen er fortsat, at demens er et stort tabu i kulturen.

Men medmenneskeligheden og næstekærligheden har de med sig. I alt hvad de gør, handler det om at opfylde den enkeltes ønske om, hvordan

denne ønsker at leve sit eget liv. Spørgsmålet ”hvordan ønsker du at leve dit liv?”, er simpelthen en del af visitationsprocessen og et oprigtigt udgangspunkt i det professionelle omsorgsarbejde. Jeg fik ofte det billede, at selvom vi i Danmark siger, at vi arbejder personcentreret, handler en stor del af vores arbejde faktisk om at få borgerne til at passe ind i allerede eksisterende kasser og systemer, hvor man i Japan udvikler systemet ud fra, hvad borgeren ønsker. Det tunge etablerede omsorgssystem findes simpelthen ikke endnu, så de må ofte opfinde løsninger hen ad vejen.

På samme måde virker det i Danmark, som om at vi er i gang med at genindlære medmenneskeligheden, den personlige relation og nærværet ind i den professionelle relation, hvor at dette er selve kernen i den japanske kultur; omsorgen og respekten for medmennesket – og særligt de ældre.

NPO Management Forum

Rejsen til Japan var delt op i to emner. Den første uge var vi i Tokyo til NPO Management Forum i den gamle olympiske by. Dette var en arena for unge ledere i non profit organisationer og de delegerede fra Tyskland, England og Danmark til at mødes og dele ideer og inspiration på det overordnede emne; ”a Cohesive society” (et sammenhængende samfund). Vi blev delt i tre emne, hvor jeg var en del af emne 1; Udvikling af kompetencer til at samarbejde med den offentlige forvaltning i den politiske beslutningsproces.

Med andre ord var vores opgave var at udtænke på specifikke kompetencer og færdigheder, som kunne være nødvendige i en organisation, for at gøre frivillige og ansatte i stand til at påvirke den politiske beslutningsproces på lokalt og nationalt plan.

På NPO ledelsesforum var vi som sagt opdelt i en række grupper, og dagene gik med oplæg og procesfacilitering i små grupper. Det er mildt sagt en udfordring at lave præsentationer og plancher til fremvisning på deadlines – og man ikke kan tale sammen!

Al samtale gik gennem tolke, så hver sætning man sagde, skulle oversættes, og man måtte vente, til det var ens tur til at sige noget. Selvom de japanske deltagere i nogle tilfælde faktisk talte ud-

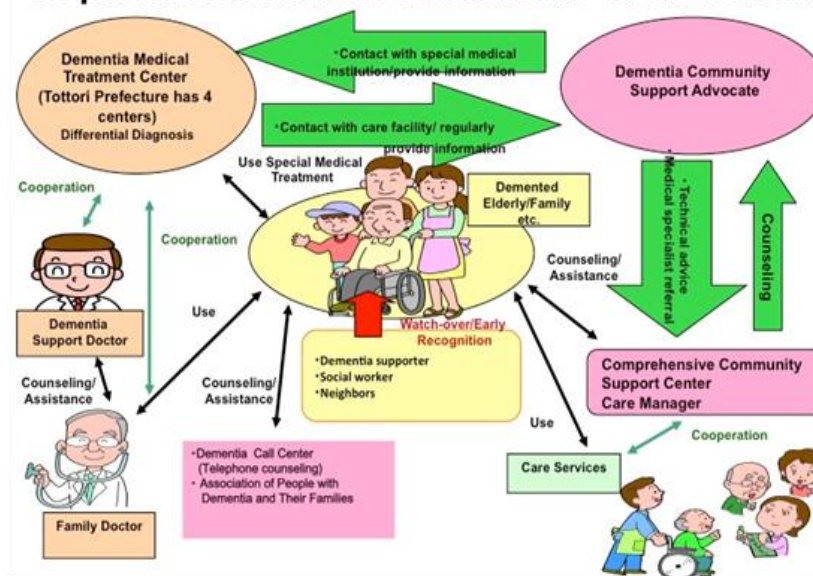

mærket engelsk, var det ikke tilladt for dem at tale engelsk med os. Dette var angiveligt fordi, at man var bange for misforståelser. De vigtigste læringspunkter i denne proces var betydningen af PR og kommunikation for en NPO, samt brugen af sociale medier til at få organisationens budskab spredt bredt.

Ældre i Tottori Prefecture

I Tottori Prefecture (kommune/region) fik vi en meget varm velkomst. Vi fik en briefing omkring ældrepolitik i Tottori Prefecture og de strukturer, der er på plads, både for at forebygge demens, for at støtte både den demensramte og familien var meget imponerende. Her blev det tydeligt, at funktionen som demenskoordinator med fordel

Cooperation between Medical Treatment and Care for Dementia

kunne implementeres i det japanske system som en specialiststøtte, rådgiver og bro mellem kommune, familie og samfund.

Selvom systemet virker til at være en udfordring at udføre i praksis, blev jeg dybt rørt over den dybtføjte intention i forhold til - selv med demens, at skabe livskvalitet, et godt og tilfredsstillende liv baseret på de ønsker, som personen med demens selv har;

- At den enkeltes egne ønsker er centrum, hvorfra løsninger blev baseret.
- Og at det vigtigste (også for medarbejdere og visitation) er, at personens egne ønsker til sit liv – og måde at leve på, bliver opfyldt.

- Så de spørger; hvordan du ønsker at leve dit liv fra nu af, og hvordan kan vi hjælpe?

Common Yoshikata Onsen

Et godt eksempel på, hvordan personcentreret omsorg blev udført i hverdagen, var besøget på Cohesive home "Common Yoshikata Onsen". Dette var et slags daghjem/aktivitetscenter for mennesker med demens og øvrige i samfundet, som havde brug for et fællesskab at læne sig op ad.

Her mødte vi professionelle og frivillige, der dedikerer deres liv til at hjælpe de ældre i samfundet. Det var et varmt og åbent hus, hvor folk kunne mødes, få støtte i hverdagen og deltage i aktiviteter - og blev støttet i at hjælpe hinanden. Her så vi eksempler på ældre med demens, som hjalp unge ved at dele deres livserfaringer. Denne institution skabte en platform for denne form for social udveksling, som er meget inspirerende.

Shin Sei Kai

Vi besøgte også den sociale service "Sin Sei

Kai". Dette var et eksempel på en anden form for institution, som både indeholdt plejehjem, midlertidige rehabiliterings-ophold og dagtilbud til ældre. Her så vi forskellige måder at støtte ældre med både fysiske og kognitive handicap. For mig, var mødet med de ældre den mest bevægende del af besøget. Desuden kan jeg virkelig godt lide, at deres strukturer fokuserer på, hvordan man kan styrke både fysiske og mentale funktioner, således at folk er i stand til at leve så selvstændigt så længe som muligt.

Mit vigtigste læringspunkt i dette besøg for mig var dog "back to basics". Jeg så folk gøre simple ting som puslespil, origami og kortspil. Alle aktiviteter,

der styrker den kognitive funktion men med meget enkle midler. At styrke disse funktioner skal være sjovt og i et socialt miljø, som f.eks. ved at synge karaoke med sange, de ældre elsker og kender. Jeg tror, der er en lektie lært i ikke altid kun at gøre de nye og smarte metoder bare for at være i front, men også holde fokus på de enkle ting, der virker.

Vigtigst er det positive forhold mellem plejepersonalet og de ældre. Dette bør være varmt, autentisk og baseret på en ægte interesse for de involverede personer.

